

Nr 253.

Av herr **Forssell**, om anslag till avlönande av ett tekniskt biträde vid veterinärhögskolans patologisk-anatomiska afdelning.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, 9:e huvudtiteln, punkt 42, Veterinärhögskolan, får jag härmed avgiva nedanstående motion, till stöd för vilken jag i tillgängliga handlingar inhämtat följande:

Veterinärhögskolans lärarekollegium har på hemställan av t. f. professorn A. Hjärre gjort framställning om en höjning av patologisk-anatomiska afdelningens vid veterinärhögskolan anslag med 2,500 kr., att användas till avlönande av ett tekniskt biträde vid denna afdelning, vilket biträde ansågs nödvändigt på grund av den under senare år alltmer ökade tillströmningen av för undersökning insänt material. Veterinärhögskolans styrelse har ansett en förstärkning av afdelningens arbetskrafter ofrånkomlig, därest densamma skulle på ett tillbörligt sätt kunna fylla sin uppgift, och därför tillstyrkt den föreslagna förhöjningen av afdelningsanslaget. Statskontoret har icke haft något att erinra häremot. I statsverkspropositionen har emellertid icke upptagits någon ökning av patologiska afdelningens anslag, och som motivering härför ha sparsamhetsskäl anförts.

Veterinärhögskolans patolog-anatomiska afdelning är den enda specialinstitution i sitt slag i landet. Den är icke enbart en undervisnings- och vetenskapligt arbetande institution i vanlig mening, utan därjämte en anstalt för utförande av undersökningar av insänt material. Enligt par. 69 av veterinärhögskolans stadgar skall nämligen å densamma kostnadsfritt utföras »obduktioner å alla vid högskolans kliniker eller polikliniker döda djur samt dessutom å husdjurskadaver, vilka av veterinärer eller djurägare insändas till högskolan». Denna rätt för veterinärer och allmänhet att till högskolans patologiska afdelning insända material för undersökning utnyttjas i stor utsträckning och har utvecklats till att omfatta icke endast hela kadaver för obduktion utan även svulster och vid operationer och obduktioner tillvaratagna sjukligt förändrade organ och vävnadsdelar. Det är klart, att denna materialtillförsel i stort sett och i främsta rummet är förmånlig för undervisningen och det vetenskapliga arbetet vid afdelningen. Det bör emellertid icke förbises, att möjligheten för landets veterinärer att kostnadsfritt få patologisk-anatomiska och -histologiska diagnoser ställda vid en institution, där den största sakkunskapen på området är företrädd, bör vara av stort värde ej blott för den enskilde veterinären utan även för djurägarna. Att afdelningen åtnjuter veterinärernas förtroende och att de sätta värde på den hjälp de få därstädes, framgår av den avsevärda steg-

ringen av materialinsändandet under de senare åren. Under läsåret 1925—26 hade sålunda antalet utförda obduktioner ökats med 56,2 % och antalet i och för diagnos insända preparat med ej mindre än 210 % jämfört med läsåret 1920—21, och tillförseln visar fortfarande tendens till ökning. Under sistförflutna läsår, 1926—27, var sålunda antalet insända preparat 22,4 % högre än närmast föregående år.

Arbetet med ställande av patolog-anatomiska diagnoser är i regel betydligt tidsödande och kräver oftast omständliga rent tekniska förarbeten. Professorn i patologisk anatomi, vilken har undervisningsskyldighet i två så stora och för veterinärbildningen synnerligen viktiga ämnen som allmän och speciell patologisk anatomi, bägge förenade med praktiska kurser, och därjämte har att nästan dagligen leda förekommande obduktioner med åtföljande demonstrationer för de studerande samt avgiva utlåtanden över insänt material, har enligt högskolans stat till sin hjälp endast en assistent och en vaktmästare. Förutom nämnda ordinarie arbeten tages professors arbetskraft i anspråk vid de större extra kurser, som med vissa mellantider anordnas vid veterinärhögskolan, nämligen länsveterinäraspirantkurser och utbildningskurser för militärveterinärer. Det är utan vidare klart, att det under sådana förhållanden icke kan bli mycket tid övrig varken för professorn eller assistenten på avdelningen att ägna åt rent tekniska arbetsdetaljer. Inlärandet av dessa kräver dessutom icke några vetenskapliga förutsättningar men väl händighet och långvarig övning. Att i någon större utsträckning professors eller assistentens tid skall tagas i anspråk för dylika arbeten kan icke vara riktigt, då detta innebär ett slöseri med högre kvalificerad arbetskraft än som för ändamålet erfordras och vilken fullvärd behöves för annat ändamål. Bland landets patolog-anatomiska institutioner torde veterinärhögskolans vara den enda, som saknar fast anställt tekniskt biträde eller anslag till avlönande av sådant.

Den ovannämnda ökningen såväl av obduktionernas som av de för undersökning insända preparatens antal har givetvis i hög grad ökat arbetet på avdelningen. Det har under de senare åren varit nödvändigt att för att medhinna detta anlita extra arbetskraft, nämligen ett kvinnligt tekniskt biträde, vilket för sitt arbete ersatts med medel av avdelningens anslag. Detta, som uppgår till endast 2,500 kr., är redan för avdelningens övriga, ordinarie behov ytterst knappt tilltaget, och nämnda anordning har därför endast kunnat bli av helt tillfällig art. Dessutom har den medfört, att anskaffandet av förvaringskärl och konserveringsvätskor för värdefullt patolog-anatomiskt material till avdelningens museum, det enda i sitt slag i Sverige, icke kunnat ske i på långt när tillräcklig utsträckning. Även annan synnerligen önskvärd materialanskaffning, som är förenad med kostnader, har måst anstå. Detta är förhållanden, som icke kunna pågå under längre tid, utan att arbetet vid avdelningen blir lidande därpå. I detta sammanhang torde böra nämnas, att avdelningsanslaget i icke obetydlig omfattning även måste tagas i anspråk för betalande av fraktkostnader för sådant insänt material, som överlämnas med huvudsaklig tanke på dess användbarhet för undervisningen. Fraktkostnaderna för dylikt material

uppgingo läsåret 1926—27 till 313 kr. 55 öre. Den avdelning vid veterinärhögskolan, med vilken den patolog-anatomiska är närmast jämförbar, är den anatomiska (och histologiska), vilken har ett årsanslag på 4,200 kr. vartill kommer att denna institution får en del av kostnaderna för anskaffande av undervisningsmaterial, nämligen kadaver till dissektionerna, täckta ur högskolans anslag till inköp av försöksdjur. Anslaget till anatomiska institutionen, vilken i motsatts till den patolog-anatomiska icke anlitas som diagnostisk avdelning, har visat sig vara icke alls för högt beräknat. Med stöd härav och av vad ovan i övrigt anförts synes den från högskolan gjorda hemställan om en ökning av patolog-anatomiska avdelningens anslag med 2,500 kr. vara väl motiverad.

Jag äger kännedom om, att förhållandena på patolog-anatomiska avdelningen av anförda skäl blivit så olidliga, att ett snart avhjälpande av bristerna är av nöden. Uteslutande sparsamhetshänsyn bör icke få motivera ett avslag å den begärda höjningen av institutionsanslaget. Om icke en förbättring av avdelningens ekonomi inom den närmaste tiden kan emotses, torde dess föreståndare bli nödsakad vidtaga åtgärder för inskränkande av materialinsändandet, vilket skulle medföra icke önskvärda konsekvenser såväl för de praktiserande veterinärerna som för undervisningen och det vetenskapliga arbetet på avdelningen.

Med anledning av vad ovan anförts får jag föreslå,

att riksdagen ville besluta att höja patolog-anatomiska avdelningens vid veterinärhögskolan anslag med 2,500 kr. för avlöande av ett tekniskt biträde därstädes.

Stockholm den 21 januari 1928.

Arne Forssell.

I motionen instämmer:

Ernst Eriksson
i Stockholm.